

ความหนาแน่นของประชากรพริกหัวเรือ ศก.13 ที่เหมาะสมสำหรับพื้นที่จังหวัดน่าน

Study on Plants Density of Chilli Peper SK.13 Variety in Nan Province

พรณพกา รัตน์โกศล¹, สุระพงษ์ รัตน์โกศล² และ อุดม คำชา³

R. Phanphaka¹, R. Suraphong² and K. Udom³

Abstract

Chili pepper cv. SK.13 was selected variety from the North East of Thailand that had grown since 2005 in the North of Thailand and found that , in Nan province. Plants canopy diameter in the North is bigger than the North East. After that Chili pepper SK.13 variety grown again, 4 treatments and 4 replication in RCB experimental design was carried out during December 2006 to July 2007. The results indicated that lowest density had the biggest fruits and highest yield per plant. However , although the highest density attacked by pest, diseases and difficult to harvest , had highest yield 3,320 kg. /rai while the lowest density had lowest yield, 1,909 kg. /rai . The suitable recommend at ion of plant density for chili pepper SK.13 variety in Nan province should be 6,400 plants per rai or spacing should be 50 x 50 cm².

Key words : chilli pepper, SK.13 variety, plant density

บทคัดย่อ

ศูนย์วิจัยปาล์มน้ำมันน่าน ได้ทำการทดลองปลูกพริกชี้หัวเรือ สายพันธุ์หัวเรือ ศก.13 ซึ่งผ่านการคัดเลือกโดยศูนย์วิจัยพืชสวนศรีสะเกษ ในการทดลองเบื้องต้น ปี 2548 พบว่า พริกดังกล่าวมีการเจริญเติบโตดีมาก และมีขนาดทรงพุ่มใหญ่กว่าเดิมมาก ดังนั้นในปี 2550 จึงได้ทำการทดลองเพื่อศึกษาความหนาแน่นของประชากรพริกหัวเรือ ศก. 13 ที่เหมาะสมสำหรับพื้นที่จังหวัดน่านเพื่อให้ได้ผลผลิตต่อพื้นที่มากที่สุดโดยวางแผนการทดลองแบบ RCB 4 กรรมวิธี 4 ซ้ำ โดยมีกรรมวิธี คือ ความหนาแน่นของประชากรขนาด 6,400 3,200 2,460 และ 2,000 ต้น/ไร่ ผลการทดลองพบว่า พริกหัวเรือ ศก.13 ที่มีความหนาแน่นของประชากรน้อยที่สุด มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางของผลมากที่สุด และมีจำนวนผลผลิตต่อต้นมากที่สุด แต่อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่ากลุ่มประชากรที่สูงที่สุด จะมีโรค-แมลงเข้าทำลายในทรงพุ่มมากกว่าตลอดจนการเก็บเกี่ยวทำได้ยากกลับมีผลผลิตมากที่สุด 3,320กก./ไร่ ขณะที่ความหนาแน่นน้อยที่สุด ได้ผลผลิตเพียง 1,909 กก./ไร่ ดังนั้น คำแนะนำการปลูกที่ควรใช้ในภาคเหนือคือระยะปลูก 50 x 50 ซม. ซึ่งจะได้ประชากร 6,400 ต้นต่อไร่ แต่เนื่องจากพื้นที่จังหวัดน่านพบการระบาดของโรครากเน่า – โคนเน่ามาก จึงควรศึกษาเพิ่มเติมด้าน การระบาดของโรคและการเข้าทำลายของแมลงศัตรูพืช เพื่อผลตอบแทนสูงสุดให้แก่เกษตรกร

คำสำคัญ : พริกชี้หัวเรือใหญ่ หัวเรือ ศก.13 ความหนาแน่นประชากร

¹ นักวิทยาศาสตร์ 8 ว. สำนักวิทยากรหลังการเก็บเกี่ยวและแปรรูปผลผลิตผลเกษตร ประจำปฏิบัติงานศูนย์วิจัยปาล์มน้ำมันน่าน
Past Harvest and Products Processing Research and development office, Department of Agriculture

² ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยปาล์มน้ำมันน่าน ศูนย์วิจัยปาล์มน้ำมันน่าน จังหวัดน่าน
Director, Nan Oil Palm Research Centre, Nan.

³ นักวิชาการเกษตร 8 ว. ศูนย์วิจัยพืชสวนศรีสะเกษ สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ 4

Agricultural Scientist Sisaket Horticultural Research Centre, Office of Agracal taval and development Region 4 Ubon Tatchathan

คำนำ

พริกหัวเรือเป็นที่นิยมอย่างมากในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีพื้นที่ปลูกพริกรวมกันมากกว่า 300,000 ไร่ ศูนย์วิจัยพืชสวนศรีสะเกษ จึงได้รวบรวม รวมตัวอย่างพันธุ์พริกหัวเรือและทำการคัดเลือกเพื่อให้ได้สายพันธุ์ที่มีคุณภาพดี ผลผลิตสูง คือสายพันธุ์หัวเรือ ศก.13 ซึ่งกำลังอยู่ระหว่างการขอรับรองพันธุ์ จากกรมวิชาการเกษตร ศูนย์วิจัยปาล์มน้ำมัน น่าน จึงได้ทดลองปลูกพันธุ์พริกหัวเรือ ศก.13 เพื่อศึกษาการเจริญเติบโตและผลผลิตในสภาพพื้นที่ซึ่งแตกต่างจาก แหล่งกำเนิดเดิม จากการทดลองในปี 2548 ระยะเวลาปลูกที่ได้รับการแนะนำตามเอกสารแนะนำการปลูกพริกของศูนย์วิจัยพืชสวนศรีสะเกษ คือ แถวคู่ 50x100 ซม.² พบว่ามีการเจริญเติบโตและขนาดทรงพุ่มใหญ่กว่าเดิมมาก จึงได้ทำการทดลองศึกษา ความหนาแน่นของประชากรพริกหัวเรือ ศก.13 ที่เหมาะสมสำหรับพื้นที่จังหวัดน่านโดยมีเป้าหมายเพื่อให้ได้ผลผลิตต่อพื้นที่ มากที่สุด ระยะเวลาปลูก 50x50 ซม.² มีการเป็นโรคกุ้งแห้งของพริกต่ำ (อรพรรณ และคณะ, 2549) ระยะเวลาปลูกพริกกะเหรียงที่ เหมาะสม คือ 80x80 ซม.² (บุญเลี้ยง, 2548)

อุปกรณ์และวิธีการ

วางแผนการทดลองแบบ RCB 4 กรรมวิธี 4 ซ้ำ โดยมีกรรมวิธีคือ ความหนาแน่นของประชากรพริก 4 ระดับ คือ 6,400 ต้น/ไร่ (ระยะเวลาปลูก 50x50 ซม.²) 3,200 ต้น/ไร่ (ระยะเวลาปลูก 50x50 ซม.²) 2,400 ต้น/ไร่ (ระยะเวลาปลูก 65x100 ซม.²) และ 2,000 ต้น/ไร่ (ระยะเวลาปลูก 80x100 ซม.²) ขนาดแปลง 8x10 ม.² ทำการปลูกเมื่อ 7 ธันวาคม 2549 และเก็บผลผลิตระหว่าง 26 มีนาคม 2550 ถึง 13 กรกฎาคม 2550 และทำการเก็บข้อมูลด้านการเจริญเติบโตคือ ความสูงต้น ความกว้างทรงพุ่ม จำนวน ผลผลิต (10 ต้นต่อซ้ำ) เก็บข้อมูลด้านคุณภาพของผล 10 ผลต่อต้น

ผล

ได้ผลการเจริญเติบโตความสูงต้น ความกว้างทรงพุ่ม จำนวนผลผลิตต่อต้นต่อแปลงและผลผลิตต่อไร่ (Table 1) โดยมีคุณภาพของผลผลิตขนาดความยาวเส้นผ่าศูนย์กลางของผล จำนวนเมล็ดต่อผล น้ำหนักเมล็ดต่อผล และน้ำหนักต่อผล (Table 2) และรูปแบบการออกดอก (Figure 1)

Figure 1 Pattern of Flowering of Hua Rue SK.13 Varieties

Table 1 Plant Growth and Yield at Hua Rue SK.13 Varieties.

Plant No. Per Rai	Plant height (cm)	Plant Cannopy (cm)	Yield Per Plant (kg.)	Yield per plot (kg.)	Yield Per Rai (kg.)
6,400	57.59 ^a	43.86	0.49 ^b	166.03 ^a	3,320
3,200	53.95 ^b	36.72	0.66 ^a	125.10 ^b	2,502
2,460	54.93 ^{ab}	38.17	0.70 ^a	107.48 ^{bc}	2,150
2,000	53.14 ^b	38.2	0.75 ^a	95.43 ^c	1,909
CV (%)	3.9	14.2	11.2	11.4	

Means in the same column followed by a common letter are not significantly different ant the 1% level by DMRT.

Table 2 Fruit Qualities of Hua Rue SK.13 Varieties.

Plant No. Per Rai	Spacing	Fruit Sigze (cm)		Seed No Per fruit	Seed weight Per Fruit	Fruit weight (cm)
		lenght	diameter			
6,400	50 x 50	7.94 ^a	1.01	66.00	0.4	3.51 ^{ab}
3,200	50 x 100	7.69 ^{ab}	1.02	73.30	0.45	3.66 ^a
2,460	65 x 100	7.08 ^b	1.05	64.50	0.38	2.96 ^b
2,000	80 x 100	7.40 ^{ab}	1.18	66.50	0.44	3.24 ^{ab}
Cv (%)		5.5	12.80	10.10	12.8	11.3

Means in the same column followed by a common letter are not significantly different ant the 1% level by DMRT.

Figure 1 Plant canopy of Hua Rue SK.13 in Nan Oil Palm Research Centre, year 2006.

Figure 2 Fruit Set at Hua Rue SK.13

Figure 3 Spacing Experiment at Plot at Hua Rue SK.13

วิจารณ์ผล

ผลการทดลองพบว่า การใช้ความหนาแน่นของประชากรพริกที่ระดับสูงสุด 6,400 ต้นต่อไร่ หรือระยะปลูก 50x50 ซม.² ให้ผลผลิตสูงสุด 166.03 กก./แปลง (แปลงขนาด 8x10 ม.²) และแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99% เมื่อเปรียบเทียบกับกรรมวิธีที่มีความหนาแน่นของประชากรน้อยกว่า คือ 125.10 กก./แปลง 107.48 กก./แปลง และ 95.43 กก./แปลง เมื่อใช้ความหนาแน่นของประชากร 3,200 , 2,460 และ 2,000 ต้น/แปลง ตามลำดับขณะที่ผลผลิตต่อต้นในกรรมวิธีที่มีความหนาแน่นของประชากรมากที่สุดมีผลผลิตต่ำสุด คือ 0.49 กก.ต่อต้นแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99% เมื่อเปรียบเทียบกับกรรมวิธีที่มีความหนาแน่นของประชากรน้อยกว่าคือ 0.66 , 0.70 , และ 0.75 กก.ต่อต้น ในกรรมวิธี 3,200 2,400 และ 2,000 ต้นต่อไร่ตามลำดับ แต่เมื่อพิจารณาคุณภาพของผลผลิตโดยเฉพาะอย่างยิ่ง น้ำหนักต่อผลพบว่าเมื่อใช้ความหนาแน่น 3,200 ต้น/ไร่ จะได้ผลพริกน้ำหนักมากที่สุด 3.66 กรัม/ผล รองลงไปคือ 3.51 กรัมต่อผล ในความหนาแน่น 6,400 ต้น/ไร่ ขณะที่ความหนาแน่นของประชากรพริก 2,000 ต้นต่อไร่ และ 2,460 ต้นต่อไร่ ได้ผลผลิตพริกมีขนาด 3.24 และ 2.96 กรัมต่อผล ตามลำดับ นอกจากนี้เมื่อพิจารณาขนาดความยาวผล (Table 2) พบว่าความหนาแน่นสูงสุด 6,400 ต้น/ไร่ มีความยาวเฉลี่ย 7.94 ซม. สูงสุด และมีแนวโน้มเช่นเดียวกับน้ำหนักผล

สรุป

ในการทดลองนี้พบว่า การปลูกพริกโดยใช้ความหนาแน่นของประชากรพริก 6,400 ต้นต่อไร่ ในพื้นที่ศูนย์วิจัยปาล์ม น้ำมันน่าน ทำให้ได้ผลผลิตพริกสูงที่สุด 3,320 กก.ต่อไร่ รองลงไปคือ ความหนาแน่นประชากรที่ 3,200 ต้น/ไร่ จะได้ผลผลิต 2,502 กก./ไร่ ขณะที่ความหนาแน่นของประชากร 2,460 และ 2,000 ต้นต่อไร่ จะทำให้ได้ผลผลิต 2,150 และ 1,909 กก./ไร่ ตามลำดับ

คำขอบคุณ

ขอขอบคุณคณะทำงานศูนย์วิจัยปาล์ม น้ำมันน่าน ที่ให้ความร่วมมือการดำเนินงาน จนสามารถให้งานสำเร็จ ลุล่วงไปด้วยดี ขอขอบคุณ คุณพิศวาท บั้วรา จากสถาบันวิจัยพืชสวน , ดร.อุดม คำชา หัวหน้าโครงการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตพริก คุณธวัชชัย นิ้มกิ่งรัตน์ จากศูนย์วิจัยพืชสวนศรีสะเกษ ที่ให้คำแนะนำการดำเนินงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ขอขอบคุณ คุณพุมพนา รุ่งระวีและทีมงานฝ่ายสถิติ ศูนย์สารสนเทศ กรมวิชาการเกษตรสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล และอื่นๆ

เอกสารอ้างอิง

อรพรรณ วิเศษสังข์และคณะ, 2549, รายงานโครงการวิจัย "การบริหารโรคกุ้งแห้งของพริก, กลุ่มวิจัยโรคพืช สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช, 11 หน้า.
บุญเลี้ยง ชำยมาน, 2548. "เอกสารวิชาการเรื่องการปลูกพริกกะเหรี่ยงในจังหวัดกาญจนบุรี". ศูนย์ส่งเสริมการเกษตรที่สูง จังหวัดกาญจนบุรี กรมส่งเสริมการเกษตร
ธัญฉติ มาแสง. แหล่งที่มา: <http://www.kaseesarn.com/techno/chilli.html>.